

sygn. akt *III RC 165/23*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 2 lutego 2024r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący Sędzia Hubert Wnorowski

Protokolant st. sekr. sądowy Agnieszka Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 lutego 2024r. w K. sprawy

z powództwa *J. C. (1)*

przeciwko *J. C. (2)*

o zasądzenie alimentów

I. Zasądza alimenty od pozwanego *J. C. (2)* na rzecz *J. C. (1)* ur. (...) w kwocie po 1250 (jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt) złotych miesięcznie płatne z góry do 5 dnia każdego miesiąca do rąk powoda wraz z ustawowymi odsetkami w wypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat poczynając od 2 sierpnia 2023r.

II. Oddała powództwo w pozostałym zakresie.

III. Nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi.

IV. Koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

V. Wyrokowi w punkcie *I* nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sędzia Hubert Wnorowski

UZASADNIENIE

W niniejszej sprawie powód *J. C. (1)*, działając przez pełnomocnika, pozwem z dnia 2 sierpnia 2023r., domagał się zasądzenia alimentów na swoją rzecz od pozwanego *J. C. (2)* w wysokości 1 500 zł miesięcznie, płatnych do dnia 5. każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie zwłoki w płatności.

Na uzasadnienie wskazał, że osiągnął już pełnoletność, jednak kontynuuje naukę na studiach dziennych na (...) Fizycznego i (...) w G. i nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać. Miesięczne koszty utrzymania oznaczył na poziomie kwoty około 3 000 zł. Wskazał, że pozwany partycypuje w kosztach jego utrzymania w wysokości 1000 złotych miesięcznie. W tej kwestii została zawarta ugoda pozasądowa, która zakładała także pokrywanie przez pozwanego zwiększonych kosztów utrzymania powoda po połowie z matką powoda.

Ponadto podał, że na jego koszty utrzymania składają się: czynsz najmu stancji w G. średnio około 1150 zł miesięcznie, koszty zakupu podręczników i przyborów ok. 100 zł miesięcznie, koszty wyżywienia około 1 000 zł miesięcznie, zakup ubrań i butów 200 zł miesięcznie, karnet na siłownię 130 zł miesięcznie i zakup leków na alergię 60 zł miesięcznie.

Dodał jednocześnie, że pozwany jest żołnierzem zawodowym, pełni służbę w Jednostce Wojskowej w G., a jego miesięczne dochody to około 5 000 zł netto miesięcznie. (pozew k. 2-3).

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, uznał żądanie powoda do kwoty po 1 000 zł miesięcznie, domagając się jednocześnie oddalenia powództwa w pozostałym zakresie. Wniósł także o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, iż na mocy ugody z dnia 28 grudnia 2022 roku zobowiązał się do partycypowania w kosztach utrzymania syna w wysokości 1 000 zł miesięcznie i z powyższego obowiązku systematycznie się wywiązuje. Nadto przekazuje powodowi nieregularnie kwoty 150 lub 300 zł. Podniósł także, że od zawarcia ugody do dnia wytoczenia powództwa upłynęło zaledwie 8 miesięcy, a w tak krótkim czasie nie zaszła duża zmiana w wydatkach syna. W dalszej części pozwany kwestionował wysokość i zasadność niektórych kosztów wskazanych w pozwie.

W zakresie swojej sytuacji materialnej pozwany wskazał, że pracuje w jednostce wojskowej, a jego zarobki oscylują wokół kwoty 5 900 zł. miesięcznie. Podniósł, iż uiszcza alimenty na młodszego syna w wysokości 800 zł miesięcznie, przy czym dodatkowo ponosi koszty w wysokości 500 złotych na realizację kontaktów z synem S.. Kwotę około 1500 złotych przeznacza na koszty najmu i utrzymania mieszkania. 800 złotych miesięcznie stanowią koszty dojazdów do pracy. Wymienił także inne koszty utrzymania, w tym usługi fryzjerskie, badania lekarskie, utrzymania samochodu i motocykla. Podsumowując powyższą część wyводу wskazał, że łącznie z lożeniem na utrzymanie synów wydatkuje miesięcznie kwotę 5590 zł miesięcznie. Podsumowując wskazał, że kwota zawarta w ugodzie z dnia 28 grudnia 2022 roku odpowiada w pełni usprawiedliwionym potrzebom powoda i jego możliwościom zarobkowym. (odpowiedź na pozew k. 40-44).

Postanowieniem z dnia 13 listopada 2023 r. Sąd Rejonowy udzielił powodowi zabezpieczenia przez zobowiązanie pozwanego do lożenia na jego rzecz kwoty 1 000 zł miesięcznie, na czas trwania postępowania, począwszy od 1 listopada 2023 r. (postanowienie k. 92).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powód J. C. (1) pochodzi ze związku małżeńskiego pozwanego J. C. (2) i J. C. (3).

(odpis aktu urodzenia k. - 5)

Małżeństwo rodziców powoda zostało rozwiązane przez rozwód, a pozwany został zobowiązany do obowiązku alimentacyjnego wobec młodszego syna S. C. w wysokości 800 złotych miesięcznie. W orzeczeniu tym nie rozstrzygnięto o alimentach należnych powodowi od ojca, z uwagi że był osobą pełnoletnią. (okoliczności bezsporne).

Powód ma 20 lat. Studiuje stacjonarnie na drugim roku (...) Fizycznego i (...) w G.. Studia trwają 6 semestrów, a planowany termin ukończenia nauki upływa 30 września 2025 roku. W ubiegłym semestrze powód miał zajęcia 3 razy w tygodniu, miał wolne również soboty i niedziele. Dodatkowo powód 3 lub 4 razy w tygodniu uczęszcza na siłownię. W G. wynajmuje mieszkanie wraz z innymi studentami. Łączny koszt najmu i opłat to około 1150 złotych miesięcznie. (przesłuchanie stron k. 207-208 verte).

W okresie wakacyjnym w 2022 roku powód pracował w restauracji w R., z tego tytułu osiągnął przychód w wysokości 12 312,50 zł. (PIT 11 z 2022r. k. 186-187). Ponadto w marcu 2023 roku pracował w restauracji (...), przez okres miesiąca i zarobił 1000 zł.. Obecnie nie jest w stanie pogodzić pracy z nauką na uczelni. Powód cierpi na alergię i tego tytułu przyjmuje na stałe leki, a ich koszt to 60 zł miesięcznie. Pozostałe średniomiesięczne koszty utrzymania powoda obejmują koszty zakupu żywności, odzieży, biletu miesięcznego, kosmetyków, środków czystości i książek. Łącznie więc wynoszą one około 1 500 zł miesięcznie, plus koszty wynajmu pokoju.

Pozwany przekazuje na konto bankowe powoda kwotę 1 000 zł miesięcznie. Dodatkowo pozwany przekazywał na rzecz syna kwoty do 300 złotych miesięcznie na dodatkowe wydatki. Pozostałą część wydatków pokrywa matka powoda, która również środki przelewa na rachunek syna. Matka wspomaga dodatkowo powoda w formie zakupu jedzenia lub ubrań. (zeznania stron, umowa najmu k. 46-47 i 198-203, zaświadczenie z uczelni k. 7)

Pozwany J. C. (2) ma 44 lata. Jest zatrudniony, jako żołnierz zawodowy na czas nieokreślony. Jego miesięczne wynagrodzenie netto wynosi 5900 złotych, dodatkowo w 2023 roku otrzymał gratyfikację urlopową w kwocie po 1100 złotych na każdego z synów, a także dodatkowe wynagrodzenie za pracę na granicy w wysokości 2 200 złotych. Pozwany jest obecnie w związku partnerskim i zamieszkuje wspólnie ze swoją partnerką i jej dwiema córkami z poprzedniego związku. Ponosi koszty wynajmu mieszkania i opłat w wysokości 1500 złotych miesięcznie. Dzielą się kosztami utrzymania w ten sposób, że pozwany opłaca rachunki, a jego partnerka robi niezbędne zakupy. Pozwany ponosi ponadto koszty związane z dojazdem do pracy, koszty kontaktów z synem S. i inne, które łącznie z lożeniem na rzecz synów, dają miesięcznie kwotę około 5600 złotych (zeznania stron).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej opisane dowody, które Sąd uznał za spójne logiczne i w przeważającej mierze nie budzące wątpliwości. Zeznania stron zasadniczo w szerokim zakresie korespondowały z pozostałymi dowodami, a ponadto w znaczącej części nie były ze sobą sprzeczne.

Uzasadnienie prawne

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z regulacją art. 133 § 1 k.r.o. każdy z rodziców obowiązany jest do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Należy w tym miejscu zauważyć, że zgodnie z treścią art. 133 § 3 k.r.o., rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Z przytoczonego przepisu wynika zatem, że nie tyle wiek dziecka przesądza o istnieniu bądź nieistnieniu obowiązku alimentacyjnego, lecz możliwości dziecka do samodzielnego utrzymania się i dochody z jego majątku.

Zakres świadczeń alimentacyjnych ustawodawca określił w art. 135 § 1 k.r.o., uzależniając go z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć te, których zaspokojenie zapewni podmiotowi uprawnionemu do alimentów odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy. Będą to zatem nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji lecz również te, których celem jest stworzenie warunków bytowania stosownie do wieku uprawnionego, stanu jego zdrowia i innych okoliczności, których uprawniony nie jest w stanie własnymi siłami sobie zapewnić.

Należy przy tym podkreślić, że opisane, usprawiedliwione potrzeby w przypadku dziecka uprawnionego do alimentów powinny być przy tym oceniane całościowo, a zatem nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych podmiotów zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku. Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można przy tym - co jednoznacznie wskazano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te (usprawiedliwione potrzeby uprawnionego i możliwości majątkowe oraz zarobkowe zobowiązanego) w praktyce pozostają bowiem we wzajemnej zależności i obie te przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustaleniu przez sąd wysokości alimentów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 r., III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15).

Do możliwości zarobkowania poza podstawowym wynagrodzeniem wlicza się ponadto wszelkiego rodzaju premie, nagrody, świadczenia z funduszu socjalnego, dodatki itp. Sąd określając status zarobkowy zobowiązanego nie opiera się wyłącznie na kwotach aktualnie osiąganym dochodów, lecz przede wszystkim sprawdza jego możliwości zarobkowe oraz to czy zostały one w pełni wykorzystane. (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1959 r., III CR 212/58). Obowiązek alimentacyjny drugiego z rodziców, również nie pozostaje bez znaczenia dla określenia kwoty świadczeń alimentacyjnych.

Podzielić należy wyrażony w judykaturze pogląd, iż obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku "troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (art. 96 k.r.o.). Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie. Z tej przyczyny w odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do zahamowywania, a co najmniej znacznego utrudniania, dalszego rozwoju dziecka, a to przez pozbawianie go środków materialnych, niezbędnych do kontynuowania nauki po osiągnięciu pełnoletności, pozostawałoby zatem w sprzeczności ze wspomnianym wyżej podstawowym obowiązkiem rodzicielskim (wyrok SN z 14 listopada 1997 r., III CKN 257/97).

Zaprobować również należy stanowisko, iż osiągnięcie samodzielności przez dziecko, w rozumieniu art. 133 § 1 k.r.o., zakłada zdobycie przez nie odpowiadających jego uzdolnieniom i predyspozycjom kwalifikacji zawodowych. Rodzice winni zatemłożyć na utrzymanie i wykształcenia także pełnoletniego dziecka, zdobywającego kwalifikacje zawodowe, odpowiadające jego uzdolnieniom i predyspozycjom, np. uczącego się w szkole pomaturalnej lub studiującego na wyższej uczelni. Warunkiem jest tylko, by był to czas rzeczywistej nauki (por. wyrok SN z 26 listopada 1998 r., I CKN 898/97). Sąd podziela również pogląd, iż w sytuacji gdy wiek i wykształcenie uprawnionego do alimentów pozwalają mu na podjęcie pracy i uzyskania za nią wynagrodzenia zapewniającego mu utrzymanie, to nie można takiej osobie zarzucić, iż nie wykorzystuje posiadanych możliwości zarobkowych i przerzuca na rodzica ciężar swego utrzymania. Skoro uprawniony do alimentów bezpośrednio po ukończeniu szkoły średniej kontynuuje naukę w obranym kierunku w szkole wyższej - co nie jest naganne, ale wprost przeciwnie, zasługuje na aprobatę - nie można wymagać, by jednocześnie pracował zarobkowo osiągając dochody wystarczające na jego utrzymanie (por. wyrok SN z 11 marca 1999 r., III CKN 1175/98).

W niniejszej sprawie powód kontynuuje naukę na kierunku trener personalny i fitness w trybie stacjonarnym. Powód dotychczas swoje obowiązki związane z edukacją wykonywał sumiennie, rzetelnie i systematycznie, czego dowodem jest zaliczenie sesji egzaminacyjnej. W ocenie Sądu w tych okolicznościach, w kontekście obowiązku alimentacyjnego pozwanego, nie należało wymagać od powoda podjęcia zatrudnienia w trakcie roku akademickiego. Podjęty przez niego kierunek studiów wymaga bowiem zaangażowania w związku z koniecznością przygotowania się do zajęć, czy bieżących egzaminów. Dodatkowo w związku ze szczególnym charakterem studiów powód systematycznie uczęszcza na siłownię 3 lub 4 razy w tygodniu. Dla powoda niezbędny jest także odpoczynek, aby z powodzeniem mógł realizować swoje obowiązki na uczelni.

Powyższe nie oznacza jednak, iż powód nie ma możliwości częściowego samodzielnego utrzymania. Wskazać w tym względzie trzeba, że powód podejmował się prac wakacyjnych i dorywczych, jednak stanowiły one jedynie okresowe i niewielkie dochody.

W konsekwencji powyższego dalsze zabezpieczenie uzasadnionych potrzeb powoda uzależnione jest od możliwości zarobkowych i majątkowych jego rodziców. Konieczne jest przy tym wskazanie, że ze względu na wiek powoda osobiste starania o jego wychowanie i opiekę są już niemalże wykluczone. Rodzice powinni zatem każdy według własnych możliwości przyczynić się do zabezpieczenia potrzeb materialnych syna.

Jak wyżej wskazano koszty utrzymania powoda wynoszą około 2 600 zł miesięcznie. Nie stanowią one przejawu zbytku uprawnionego, a wynikają przede wszystkim z konieczności zaspokojenia jego najniezbędniejszych potrzeb związanych np. z mieszkaniem, wyżywieniem, kontynuacją nauki czy ubraniem. W szczególności stwierdzić przyjdzie, że powód wykazał fakt ponoszenia wydatków mieszkaniowych w wysokości około 1 150 zł miesięcznie. W ocenie Sądu wydatek tego rodzaju odpowiada zasadzie równej stopy życiowej, a ponadto nie odbiega znacząco od cen rynkowych.

Sąd uwzględnił także pozostałe koszty utrzymania powoda w postaci kosztów leczenia, dojazdów na uczelnie, wyjazdów do domu rodzinnego, zakupu karnetu na siłownię, zakupu obuwia, odzieży kosmetyków, czy środków czystości.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału procesowego prowadziła do jednoznacznych wniosków, że zobowiązanie pozwanego do łożenia kwoty 1250 zł odpowiada jego możliwościom finansowym. Wskazać należy, że jego łączny średni miesięczny dochód oscyluje wokół kwoty 7 000 zł (wynagrodzenie zasadnicze, dodatek mieszkaniowy, gratyfikacja urlopowa, dodatkowe wynagrodzenie roczne, dodatek za pracę na granicy), zaś wszelkie wydatki związane z zaspokojeniem jego potrzeb oraz opłaceniem alimentów na rzecz synów zamykają się w kwocie niespełna 5 600zł. Nie ulega więc jakichkolwiek wątpliwości, że z tej nadwyżki wynoszącej około 1 000 zł pozwany jest w sprawie zabezpieczać potrzeby powoda w zakresie opisanej wyżej kwoty. Zmieniennym w sprawie pozostaje fakt, że pozwany w niektórych miesiącach przekazywał na rzecz powoda kwotę około 1 300 złotych. Sąd przyjął zatem, iż kwota 1250 złotych nie będzie zbyt wygórowana, a tym samym uciążliwa dla pozwanego.

Reasumując zatem wszystkie powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd doszedł do przekonania, że podtrzymane przed Sądem przez powoda żądanie zasądzenia alimentów na jego rzecz zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części. W ocenie Sądu zasądzona kwota jest adekwatna do możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego oraz usprawiedliwionych potrzeb powoda, a nadto uwzględnia obowiązek alimentacyjny matki uprawnionego. W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu.

O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c., natomiast o natychmiastowej wykonalności wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd orzekł o wzajemnym zniesieniu kosztów. Powód w niniejszej sprawie uległ tylko w nieznacznej części swojego żądania, pozwany natomiast uznał powództwo, już w odpowiedzi na pozew.

Ponadto z mocy art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd, odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi.

Sędzia Hubert Wnorowski